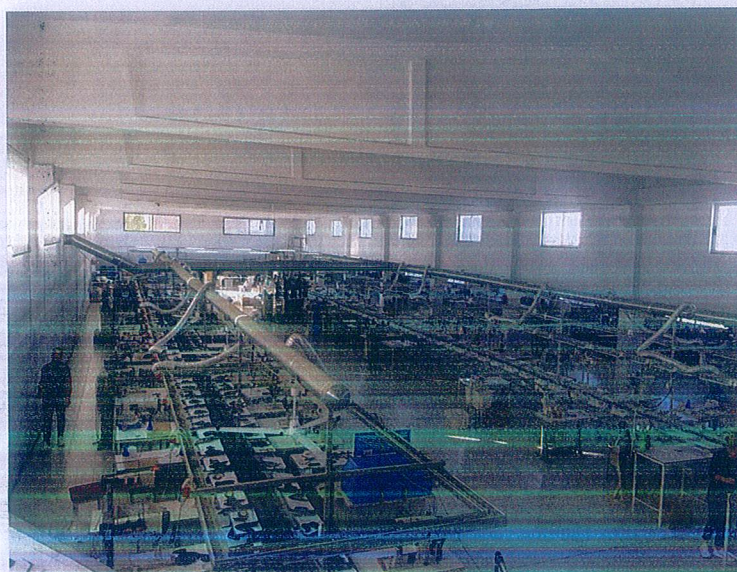

KERKESE PER KONSULTIM ME PUBLIKUN

Drejtuar: AKM-se Tirane

Per dijeni: DRM-se Fier

PRODHIM SUPRIN KEPUCESH

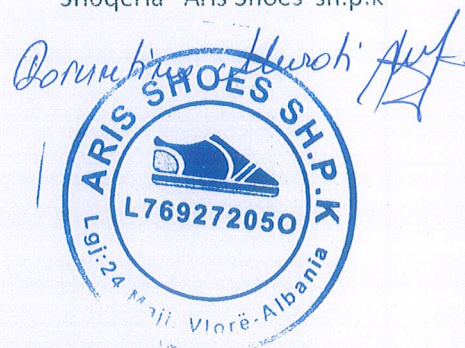
Bazuar ne shtojcen 1 te ligjit Nr. 52/2020 per disa ndryshime ne ligjin Nr. 10 448, date 14.7.2011, "Per lejet e mjedisit", te ndryshuar klasifikohet si aktivitet:

Veprimtari të tjera që përfshijnë përdorimin e solventëve, ID 7.12

o. Prodhimi i këpucëve, Kapaciteti kufi për lejet e tipit B, Konsumimi i solventëve është më i madh se 5
Vendodhja: Vlore, lagjja 24 Maji, rruga "Zahir Pajaziti", Godine 2-kateshe (ish Fabrika e Makaronave), prane Stacionit te Trenit, pasuria Nr.4/107-ND2.

Zhvilluesi:

Shoqeria "Aris Shoes" sh.p.k

Nentor 2021

Hyrje

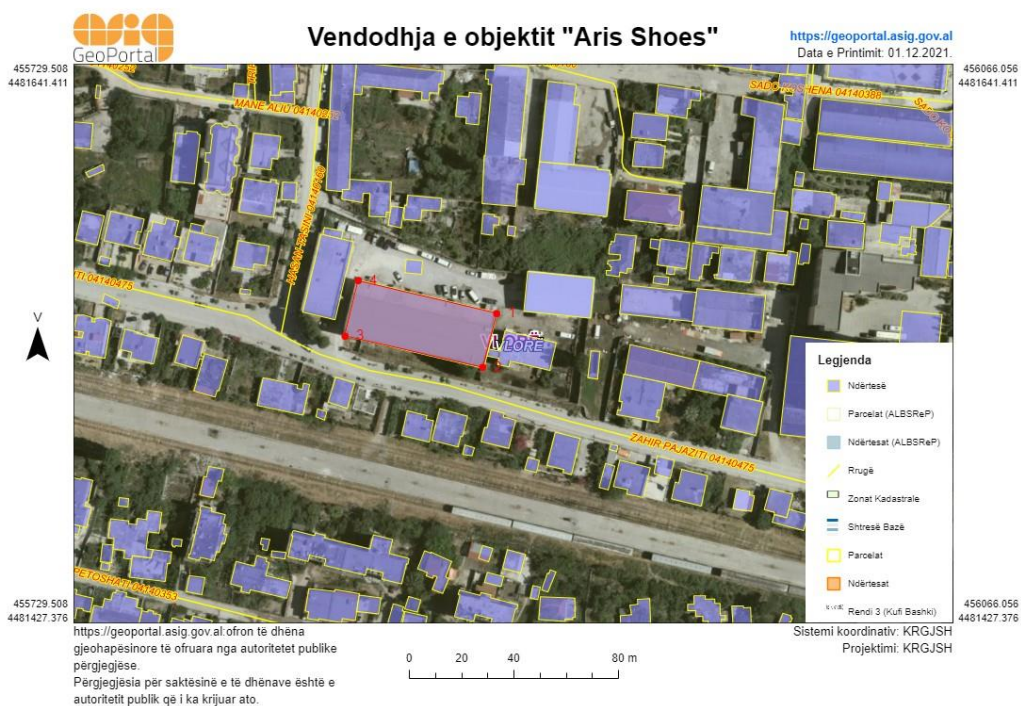
Kerkesa per pjesmarrjen ne organizimin e konsultimit me publikun dhe palet e interesuara hartohet per aplikim per leje mjdisi tipi B,

Vepimtari të tjera që përfshijnë përdorimin e solventëve,

ID 7.12. o. Prodhimi i këpucëve, Kapaciteti kufi për lejet e tipit B, Konsumimi i solventëve është më i madh se 5, bazuar kjo ne shtojcen 1 te ligjit Nr. 52/2020 per disa ndryshime ne ligjin Nr. 10 448, date 14.7.2011, "Per lejet e mjedisit", te ndryshuar.

Ky aktivitet zhvillohet nga shoqeria "Aris Shoes"sh.p.k e regjistruar ne QKB, me numer NUIS L769272050 me aktivitet ne fushen e perpunimit, fushen e prodhimit : prerje, qepje dhe vendosje aksesoresh te faqeve te kepuceve, sandale, cizme, ngritje linje prodhimi per prodhimin e ketyre produkteve.

Aktiviteti "Prodhim i suprinave te kepuceve" eshte instaluar ne nje ndertese 2-kateshe me siperfaqe 1161 m², me Nr. Pasurie 4/107-ND2, Zone Kadastrale 8604, ne Bashkine e Vlores, lagjia "24 Maj". Objekti ku jane instaluar makinerit dhe pajisjet e prodhimit te suprinave te kepuceve eshte mare me qira nepermjet kontrates me Nr. Repertori 945, Nr. Koleksioni 406/1, se lidhur midis qiradhenesit; personi fizik "Gazmir Llanaj Dar-Elio" dhe qiramarrsesit "Aris Shoes". Shoqeria ka mare me qira vetem siperfaqen 900 m², magazine kati i dyte, e cila perdoret me destinacion "Rrobaqepsi-Fason", ndersa pjesa e mbetur eshte ne huaperdorje me destinacion "Depo". Kjo kontrate eshte lidhur per nje periudhe 6 vjecare.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
ZYRA E REGJISTRIMIT TË PASURISË SË PALUAJTSHME

ÇERTIFIKATË 1477135
PËR VËRTETIM PRONËSIE

Zyra e Regjistrimit Z.V.R.P.P. VLORE Zona Kadastrale Nr. 8604
Numri i Pasurisë 4/107-ND2 Volumi 18 Faqe 186
Adresa e Pasurisë VLORE Rruga L. "24 MAJI"
Lloji i Pasurisë NDERTESE
Sipërfaqja Totale 1161.00 m2
Nga kjo : Sa Truall - _____ Nga kjo : Sa Ndërtesa 1,161.00
Nqs pallat : Kuota e pjesëmarrjes - _____ %

KJO ÇERTIFIKATË LËSHOHET PËR TË VËRTETUAR QË

Zoti (Zotërinjtë)

Emri	Atësia	Mbiemri	Pjesa	Adresa
GAZMIR	HAMDI	LLANAJ	1/1	VLORE
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____

- është pronar i _____ pasurisë me numër 4/107-ND2
- janë bashkëpronarë sipas pjeseve më lart _____
- është përfaqësues i familjes e cila ka në pronësi _____
- kufizimet e pasurisë janë : V _____, L _____, J _____, P _____

Kjo çertifikatë plotësohet në përputhje me Ligjin e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme.

Data e lëshimit të çertifikatës
18/12/2017

Kjo çertifikatë lëshohet sipas kërkesës së paraqitur nga i (të) Interesuari (t) më datë 18/12/2017 Nr. 30292
Lëshuesi i çertifikatës
REGJISTRUESI
(SUELA KOÇIAJ)

Koordinatat e objektit ne sistemin Gauss Kruger:

Nr	X (East)	Y (Nord)
Pika 1	4371210.59	4482656.69
Pika 2	4371204.98	4482635.92
Pika 3	4371152.36	4482648.73
Pika 4	4371157.64	4482669.62

Objekti ndodhet ne Njesine Strukturore VL.UB.14.999

Bashkia Vlore

Sistemi UB_Urban

Nenkategori 1, A.3_Zona banimi përdorimi miks

Perdorime te lejuara A_Banim, S_Shërbime, IE.2_Zonë Tregtare dhe Biznesi

Kategoria 1 IE1-Industri e Lehte

Plani i Përgjithshëm Vendor

KUADRI LIGJOR

Ne vijim te raportit do te njihemi me ligjet baze te cilat detyrojne me forcen ligjore mbrojtjen e mjedisit. Subjeti zhvillues eshte ne zbatim te hapave ligjore.

- Ligji Nr. 10431, date 09.06.2011 "Per mbrojtjen e mjedisit" i ndyshuar
Ligji Nr. 52/2020, per disa ndryshime ne ligjin Nr. 10 448, date 14.7.2011, "Per lejet e mjedisit", te ndryshuar.
- Ligji Nr. 10440, date 23/01/2003 "Per vleresimin e ndikimit ne mjedis"
- Ligji Nr. 12/2015 date 26.2.2015 Per disa ndryshime ne ligjin nr. 10 440, date 7.7.2011, "Per vleresimin e ndikimit ne mjedis"
- Ligji Nr. 10448, date 14/07/2011 "Per lejet e mjedisit",
- Ligji Nr.8897, date 16/052002 "Per mbrojtjen e ajrit nga ndotja"
- Ligji Nr.9774, date 12/07/2007 "Per vleresimin dhe administrimin e zhurmes ne mjedis"
- Ligji Nr.9010, date 13/02/2003 "Per administrimin mjedisor te mbetjeve te ngurta"
- Ligji Nr.9587, date 20/07/2006 "Menaxhimin e integruar te burimeve ujore "
- Ligji Nr. 10081, date 23.02.2009 "Per licencat, autorizimet dhe lejet ne Republiken e Shqiperise", ndyshuar me ligjin nr.10.137, date 11.05.2009.
- Ligji Nr. 8405, date 17/09/1998 "Per urbanistiken" ndryshuar me ligjet Nr. 8453, date 04/02/1999 dhe Nr.8991, date 23/01/2003 dhe Nr.8682, date 07/112000"
- Ligji Nr. 8652, date 31/07/2000 "Per organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore."
- Ligji Nr. 9244, date 17/06/2004 "Per mbrojtjen e tokes bujqesore"

Vendime te Keshillit te Ministrave (VKM) dhe udhezime

- VKM Nr.249, date 24.04.2003 "Per miratimin e dokumentacionit per leje mjedisore dhe te elementeve te lejes mjedisore"
- VKM Nr.268, date 24.04.2003 "Per certifikimin e specialisteve, per vleresimin e ndikimit ne mjedis dhe te auditimit mjedisor."
- VKM Nr.805, date 4.12.2003 "Per miratimin e listes se veprimtarive qe ndikojne ne mjedis, per te cilat kerkohet Leje Mjedisore.
- VKM Nr.24, date 22.01.2004 "Per veprimtarine e inspektoriatit te mjedisit"
- VKM Nr.177, date 31.03.2005 "Per normat e lejuara te shkarkimeve te lengeta dhe kriteret.
- VKM Nr.686, date 29.7.2015 per miratimin e rregullave, te pergjegjesive e te afateve per zhvillimin e procedures se vleresimit te ndikimit ne mjedis (vnm) dhe procedures se transferimit te vendimit e deklarates mjedisore.

Udhezim i Ministrit te Mjedisit Nr.3, date 17.08.2004 "Per miratimin e listes se veprimtarive, formatimin e aplikimit, dhe rregullat e procedurat e dhenies se pelqimit dhe autorizimit mjedisor nga ARM.

Rregullore e Ministrise se Mjedisit Nr.1, date 17.08.2004 "Per pjesemarrjen e publikut ne procesin e vleresimit te ndikimit te mjedis."

Udhezimi i Ministrit te Mjedisit Nr.5, date 28.12.2007 "Per tarifat e sherbimit per Leje Mjedisore.

Udhezimi Nr.6, date 27.12.2006 "Per miratimin e metodologjise se vleresimit paraprak te ndikimit ne mjedis te nje veprimtarie."

Udhezim i Nr.2, date 21.05.2007 "Per miratimin e listes se veprimtarive me ndikim ne mjedis, menyren e aplikimit dhe rregullat e provedurat e dhenies se autorizimit dhe pelqimit mjedisor nga Agjencite Rajonale te Mjedisit."

Udhezim i Ministrit te Mjedisit Nr.1, date 07.01.2008 "Per dokumentacionin e domosdoshem per te kerkuar leje mjedisore.

Urdher i Ministrit te Mjedisit, Nr.429, date 17.11.2009 "Per rregullat dhe procedurat per pajisjen me leje mjedisi ne kuader te Qendres Kombetare te Licensimit.

Gjate vitit 2011, jane miratuar edhe tre ligje te rendesishme per mjedisin:

Ligji Nr. 10431, date 09.06.2011 "Per mbrojtjen e mjedisit"

Ky ligj eshte plotesisht i perafruar me Direktiven 2004/35/KE te Parlamentit Europian dhe Keshillit, date 21 Prill 2004 "Mbi pergjegjesite mjedisore, parandalimin dhe riparimin e demeve te mjedisit" te ndryshuar"

Ligji Nr.10440, date 07.07.2011 "Per vleresimin e ndikimit ne mjedis"

Ky ligj eshte perafruar plotesisht me Direktiven 85/337/KEE te Keshillit, date 27 Qershor 1985 "Mbi vleresimin e efekteve te projekteve publike dhe private ne mjedis", te ndryshuar.

Ligji Nr. 10448, date 17.07.2011 "Per Lejet e Mjedisit" Ky ligj eshte perafruar plotesisht me

Direktivat:

2008/1/KE e Parlamentit Europian dhe Keshillit e 15 janarit 2008 "Mbi kontrollin dhe parandalimin e integruar te ndotjes", e ndryshuar

Direktiven 2001/80/KE e Parlamentit Europian dhe Keshillit e 23 Tetorit 2001 "Mbi kufizimin e shkarkimeve te disa ndotesve ne ajer nga instalimet e medha me djegie"

Te tre keto ligje nuk kane hyre ende ne fuqi pasi eshte duke u pergatitur aktet e nevojshme nenligjore. Keto tre ligje hyjne ne fuqi ne Shkurt te vitit 2013

PERSHKRIMI I AKTIVITETIT

Shoqeria "Aris Shoes" e regjistruar ne QKB me Nipt L769272050, perfaqesuar prej znj. Doruntina Murati, me vendodhje ne Vlore, lagjja "24 Maji", rruga "Zahir Pajaziti", godine 2-kateshe (ish Fabrika e Makaronave), prane Stacionit te Trenit, pasuria Nr.4/107-ND2 e cila operon ne fushen e perpunimit, ,prodhimit: prerje, qepje dhe vendosje aksesoresh te faqeve te kepuceve, sandale, cizme, kerkone te pajiset me leje tipi B duke u bazuar ne ligjin Nr. 10 448, date 14.7.2011, "per lejet e Mjedisit", te ndryshuar.

Qellimi i ketij aktiviteti eshte prodhimi i suprnave te kepuceve per eksportin e tyre jashte vendit.

Ky aktivitet zhvillohet ne nje siperfaqe totale rreth 900 m², ne te cilen jane te instaluara makinerit dhe pajisjet ku kryhen proceset e prodhimit te suprnave te kepuceve, ndersa pjesa tjeter e mbetur nga Nr. i Pasurise i permendur me siper, perdoret me destinacion "Depo".

Objekti 2-katesh egzistues, ku me pare ka qene ish fabrika e makaronave, eshte i ndertuar me kontruksione betoni dhe mure tulle. Sheshi perpara objektit eshte i shtruar me beton.

Ambjentet e aktivitetit jane ne pronesi te personit fizik Gazmir Llanaj, me te cilin shoqeria ka lidhur kontraten 6 vjecare per marjen me qira te tyre.

Kapaciteti i prodhimit te suprnave te kepuceve: 8 000-10 000 pale/muaj

Organigrama e shoqerise: 1 administrator, 2 specialist, 1 teknik, 150 punetore,

Ky aktivitet punon me 1 turne 8 oraresh.

Foto 1 Pamje nga fasoneria

PROCESET TEKNOLOGJIKE

Objekti ndodhet ne Njesine Strukturore VL.UB.14.999 e specifikuar si zone e banuar ne te cilen lejohet te ushtrohen dhe vprimtarit e industries se lehte.

Aktiviteti eshte instaluar ne objektin 2- katesh te mare me qira nga shoqeria "Aris Shoes", brenda te ciles ndodhen ambientet e ndara sipas reparteve ku kryhen proceset e ndryshme teknologjike te prodhimit te suprinave te kepuceve.

Ky aktivitet nuk perfshine procese kimike, por vetem proceset e prerjes, qepjes se syprinave si dhe vendosja e aksesoreve te ndryshem te kepuceve, sandaleve, cizmeve, etj.

Subjekti operon ne fushen e prodhimit te suprinave te kepuceve me nje teknologji moderne.

Lenda e pare ; lekur, astar lekure, sintetike, kartona, tabane, etiketsa, aksesore metalike, mastic dhe fill vijne te importuara nga jashte vendit tone.

Produkti perfundimtar; suprine kepuce pasi paketohen dhe magazinohen ne ambientet e subjektit eksportohen jashte Shqiperise.

Lendet ndihmese:

- Energjia elektrike e cila merret nga rrjeti kryesor i shperndarjes se energjise elektrike te zones nepermjet kontrates qe shoqeria ka lidhur me OSHEE GROUP. Kjo energji sherben per venine ne pune te makinerive dhe pajisjeve te cilat sherbejne per kryerjen e proceseve teknologjike te prodhimit te suprinave te kepuceve.
- Furnizimi me uje kryhet nepermjet linjes kryesore te furnizimit me uje te qytetit te Vlores. Uji perdoret per kryerjen e nevojave personale te punonjesve.

Repartet ku kryhen proceset teknologjike jane:

1. Reparti i prerjes
2. Reparti i skajimit
3. Reparti i qepjes

✓ **REPARTI I PRERJES**

Ne kete repart kryhet procesi i prerjes se lekures sipas modelit te kerkuar. Lenda e pare perpara se te kaloj ne procesin e prerjes i nenshtrohet kontrollit te cilesise ne menyre te tille qe te prodhohen suprina cilesore.

Makinerit ne te cilen kryhen keto procese jane;

- Trancia
- Makina per hollimin e lekures (scarnitrice)

✓ **REPARTI I SKAJIMIT**

Pas perfundimit te procesit te prerjes kalohet ne repartin e shkajimit ku shkajohet lekura. Me shkajim te lekures kuptohet barazimi i saj domethene sheshimi ne nje nivel i te giitha pjeseve te lekures me ane te makinerise.

✓ **REPARTI I QEPJES**

Nga reparti i skajimit lekura kalon ne procesin e qepjes per te krijuar suprinen e kepuces sipas porosise se kerkuar. Ne kete repart behet dhe vendosja e aksesoreve te ndryshem per te kaluar me pas ne kontrollin e produktit perfundimtar perpara se te magazinohet.

Foto 2 Pamje te ambjentit brenda fasonerise

Shoqeria "Aris Shoes" sh.p.k
PRODHIM SUPRIN KEPUCESH

Shoqeria “Aris Shoes” sh.p.k
PRODHIM SUPRIN KEPUCESH

Foto 3 Makinerit ku kryhen proceset e prodhimit te suprinave te kepuceve

PERSHKRIMI I RAJONIT KU ZHVILLOHET AKTIVITETI

Shtrirja gjeografike

Objekti i prodhimit te suprinave te kepuceve ndodhet ne lagjen "24 Maji", rruga "Zahir Pajaziti", Godine 2-kateshe (ish Fabrika e Makaronave), prane Stacionit te Trenit, pasuria Nr.4/107-ND2, Vlore.

Qyteti i Vlorës ndodhet në qendër të gjirit të Vlorës. Fillon në veri me kepin e Triportit dhe përfundon në perëndim me kepin e Gjuhëzës në Karaburun. Ka një pozicion shumë të favorshëm gjeografik që ka dalje të drejtpërdrejtë në det me një mbrojtje natyrore nga malet dhe kodrat. Kjo pozitë e volitshme gjeografike përforcohet edhe për shkak të vendndodhjes midis rrugëve tokësore, detare dhe ajrore që e lidhin lehtësisht me pjesën tjetër brenda dhe jashtë vendit. Qyteti i Vlorës është 147 km larg kryeqytetit, Tiranës, 72 km nga Italia (Kanali i Otrantos) dhe 77 milje nga ishulli i Korfuzit, Greqi. Vlora është e njohur për burime të shumta natyrore, biodiversitet të pasur dhe korridore ekologjike. Në antikitet Vlora është quajtur Aulona dhe përmendet në shkrimet e historianëve të lashtë. Një kombinim i vlerave historike, arkeologjike dhe natyrore me plazhe dhe me një klimë të mrekullueshme, duke përfshirë mundësinë për ndërtimin e qendrave turistike, ku do të përqendrohen aktivitete të tilla si sportet e ujit ose peshkimi e bën Vlorën një potencial të madh për zhvillimin e turizmit dhe argëtimit.

Biodiversiteti

Vlora karakterizohet nga nje larmi llojesh floristike natyrore por edhe te kultivuara, nje larmi shume te pakt te llojeve faunistike kryesisht shtepiake e bujqesore si dhe te nje shumellojshmerie morfografie habitatesh. Eshte ne nje nivel te lart llojshmeria e gjallesave ne mjedisin tokesor e detar e qe kerkon sigurimin e nje niveli te larte te kushteve mjedisore .

Keta elemente mjedisor te zones ne fjale perbejne nje pasuri natyrore ekonomike dhe turistike me vlera te larta. Larmia gjeografike perfshin nje larmi habitatesh si ekosisteme me karakteristika specifike floristike e faunistike por qe ne kompleks eshte nje habitat natyror Vlonjat me vlera te larta mjedisor e per rrjedhim edhe per nje zhvillim te qendrueshem ekonomim per zonen e kurores se lagunes se Nartes, por njekohesisht edhe nje pasuri me vlere kombetare. Nderhyrja ne kontrollin e ketyre aktiviteteve qe po ushtrohen ne kete zone, e duke patur parasysh mbrojtjen e mjedisit si nje ekosistem kompleks nepermjet mosndotjes se saj ashtu sic eshte pershkruar ne projektin teknologjik te paraqitur me siper, nuk con ne impakte te nivelit te tjetersimit te gjeomorfografise ekzistuese dhe as te impaktit negativ ne mjedisin. Sigurisht si cdo nderhyrje ka dhe impaktin e vet negativ por qe ky impakt eshte ne nivele shume te vogela, praktikisht zero.

Njekohesisht nepermjet masave per zvogelimin e ndikimeve negative qe zbatohen gjate ketij aktiviteti bejme te mundur qe impaktet ne gjeomorfologjine si dhe gjeomorfografine e kesaj zone te jene shume minimale e praktikisht zero. Ruajtja dhe mireadministrimi i gjeomorfografise se zones ku behet ky

aktivitet, nuk demton ne asnje menyre nivelin e tjetersimit te gjeomorfologjise e as te gjeomorfografise se kesaj zone. E gjithë zona dallon per nga diversiteti i habitateve dhe pasuria ne specie te flores dhe faunes. Shume prej tyre kane nje status ruajtje ose jane te rrezikuara ne nivel kombetar, nderkombetar dhe rajonal. Ne zonen e aktivitetit mund te themi qe nuk ka larmi specie faunistike dhe floristike per arsye se kjo eshte nje zone e ndertuar me banesa dhe aktivitete te ndryshme. Mund te themi qe qyteti i Vlores eshte rang i gjere habitatesh tipike per zonat ligatinore: shkurre mesdhetare, dhe makia ne vargun e kodrave, pyjeve aluviale qe kufizojne lumin Vjose, zona me uje te fresket ne kodrat e Zvernecit ose Panajase, lagunat bregdetare te Nartes e Kallenges, fushat e kripura te Akernise etj. Pasuria e habitateve shpjegon dhe prezencen e nje numri te madh speciesh vertebroresh dhe jo-vertebroresh te tille si zogj, gjitare, zvarranike, insekte dhe peshq.

Flora

Flora dhe vegjetacioni eshte shume e pasur dhe interesante. Per zonen njihen rreth 1,400 vascular plant species (baraz me 42.4% te flores Shqiptare). Te gjitha keto specie bimesh perbejne nje pasuri te madhe kombetare. Disa prej tyre jane shume te rralla, disa te tjera kane vlere shkencore, nje numer i madh i tyre perdoret si bime mjekesore, aromatike, industriale, ushqimore dhe decorative.

Narta strehon XX taxons te rrezikuara ne shkalle kombetare

Tabela .Bime te rrezikuara ne zonen e Vjose-Nartes

Taxon	Statusi i rrezikut	Shperndarja
Origanum vulgare	EN	Ne makiat mesdhetare dhe pyjet
Orchis sp	EN	E gjithë zona
Olea europea var. sylvestris	VU	Ne makiat medhetare dhe pyjet
Ceratonia siliqua	EN	Ne makiat medhetare dhe pyjet

Rreth 25 specie bimesh ose 7.5% te numrit total te specieve bimore te rrezikuara te Shqiperise (330 specie ne total) takohen ne kompleksin e ligatinave. Mes tyre, 9 Specie jane te rrezikuara ne shkalle lokale ndersa dy specie jane endemike per Shqiperine

Tabela . Specie Bimesh te Rrezikuara ne Shkalle Kombetare dhe Lokale

No.	Emri Latin	Te rrezikuara	Vendndodhja
1	Agrimonia eupatoria L.	Rre	
2	Ammophila arenaria (L.) Lb.	Rre	
3	Anacamptis pyramidalis (L.) Rich.	Rre	
4	Baldellia ranunculoides (L.) Parl.	D, R	

5	<i>Butomus umbellatus</i> L.	D	
6	<i>Cladium mariscus</i> (L.) Pol.	D	
7	<i>Desmazeria marina</i> (L.) Drude.	Rre, R	Vjosa –Treport
8	<i>Elymus farctus</i> P.B.	Rre	
9	<i>Ephedra distachya</i> L.	Rre, R	Vjosa -Treport
10	<i>Hydrocotyle vulgaris</i> L.	Rre	
11	<i>Hypericum perforatum</i> L.	Rre	
12	<i>Marsilea quadrifolia</i> L.	D, R	Zverrnec
13	<i>Narcissus poeticus</i> L.	R	
14	<i>Nuphar lutea</i> (L.) Sibth.& Sm.	D, R	Vjosa e Vjeter
15	<i>Nymphaea alba</i> L.	D, R	Vjosa e Vjeter
16	<i>Nymphoides peltata</i> O.Kuntze.	D, R	
17	<i>Orchis albanica</i> Goelz & Reinhard.	Rre, End	Poro
18	<i>Orchis coriophora</i> L.	Rre	
19	<i>Orchis x paparisti</i> Goelz & Reinhard	Rre, End	Poro
20	<i>Origanum vulgare</i> L.	Rre	
21	<i>Pancratium maritimum</i> L.	Rre, R	Zverrnec
22	<i>Quercus robur</i> L.	Rre.x?	Poro
23	<i>Serapias lingua</i> L.	Rre	
24	<i>Spiranthes spiralis</i> Koch.	Rre	
25	<i>Stachys maritima</i> L.	Rre	

E –te Rrezikuara, V- te Dobeta, R – Rralla. End- Endemike

Me interes te madhe eshte prezenca e dy specieve endemike: *Orchis albanica* dhe forma hybride *Orchis x paparisti*.

68 specie jane te konsideruara si te vlefshme ne zonen e Nartes per vlerat dhe interesin e tyre ekonomik dhe shkencor .

Fauna

Sic thame dhe me lart, kompleksi i ligatinave Vjosa-Narta eshte nje zone e rendesishme me shperndarje te nje numri te madh kafshesh duke perfshire edhe molusqe, insekte, peshq, amfibe, reptile, gjitare dhe ne menyre te vecante zogj. Sipas studimeve te kaluara (Raporti i Diagnostikimit te Zones) kompleksi i ligatinave strehon te pakten 741 specie kafshesh ose vertebroresh (Tab.).

Tabela . Kafshe prezentene kompleksin e ligatinave te Vjose-Narta

Group speciesh	Te rrezikuara Komb.	Te rrezikuara Glob.	Statusi i mbrojtjes	Nb. f species
Mollusqe	12	-		36
Insekte (Lepid & Coleopt)	57	1	28	287
Krustace	9	-		61
Echinoderms	6	-		6
Peshq	16	5	1	90
Amfibe	9	2	5	9
Reptile	23	5	20	26
Zogj	43	4	52	194
Gjitare	14	9	12	32
Total	189	26	118	741

Nje numer i madh speciesh i perket kategorive te rrezikuara ne shkalle kombetare dhe nderkombetare. Narta strehon 26 specie Globalisht te Rrezikuara (tabela X dhe X) per ketee arsye eshte nje zone ruajtja e te ciles eshte me interes ndeombetar. Per me teper kompleksi regjistron 174 specie qe perbejne nje shqetesim kombetare zhdukje dhe meritojne peepjekje kombetare per ruajtjen e zones. Rendesia e zones tregohet gjithashtu nga prezenca e 118 specieve tee mbrojtura ne shkalle kombetare dhe nderkombetare. Laguna e Nartes eshte nje pike e forte e biodiversitetit ne Shqiperi.

Tabela . Specie Globalisht te Rrezikuara

Nr.	Specie	Kategori Globalisht te Rrezikuara
1	<i>Lycaena ottomanus</i>	VU
2	<i>Acipenser sturio</i>	EN
3	<i>Alosa fallax nilotica</i>	DD
4	<i>Aphanius fasciatus</i>	DD
5	<i>Atherina boyeri</i>	DD
6	<i>Gambusia affinis</i>	EN
7	<i>Hyla arborea</i>	LRnt
8	<i>Triturus cristatus</i>	LRcd
9	<i>Caretta caretta</i>	EN
10	<i>Dermochelys coriacea</i>	CR
11	<i>Elaphe situla</i>	DD

12	<i>Emys orbicularis</i>	LR/nt
13	<i>Testudo hermani</i>	LR/nt
14	<i>Pelecanus crispus</i>	LR/cd
15	<i>Haliaetus albicilla</i>	LR/nt
16	<i>Aquila clanga</i>	VU
17	<i>Falco naumanni</i>	VU
18	<i>Rhinolophus blasii</i>	LRnt
19	<i>Rhinolophus euryale</i>	VU
20	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	LRcd
21	<i>Myotis myotis</i>	LRnt
22	<i>Microtus (Pitymys) felteni</i>	LRnt
23	<i>Microtus (Pitymys) thomasi</i>	LRnt
24	<i>Mus spicilegus (abbotti)</i>	LRnt
25	<i>Lutra lutra</i>	VU
26	<i>Stenella coeruleoalba</i>	LRcd

Ex – Te zhdukura;

CR – Ne rrezik Kritik;

EN – ne Rrezik;

VU – te dobeta;

DD – mungojne te dhena;

LR/cd – Rrezik me i Vogel varen nga ruajtja;

LRnt - Rrezik me i vogel gati te rrezikuara;

Amfibe dhe Reptile

Disa nga speciet jane te rrezikuara ne shkalle kombetare dhe nderkombetare. Eshte me vlere te permendet prezenca e specieve Globalisht te rrezikuara te Bretkoses se pemes Europiane Hyla arborea, Loggerhead Caretta caretta, breshka e tokes Testudo hermanni

Zogj

Te dhenat e vitit te kaluar tregonin Narten si zonen e dyte me te rendesishme per zogjte e ujit ne Shqiperi, me Karavastane ne vend te pare. Ne dimer me shume se 23% e te gjithe zogjve te ujit Shqiptar strehoen ne zone. Per me teper se 35 specie zona mban me shume se 6% te numrit kombetar (Tabela). Per Flamingo *Phoenicopterus ruber roseus*, Shelduck *Tadorna tadorna*, Pintail *Anas acuta*, Goldeneye *Bucephala clangula*, Kentish Plover *Charadrius alexandrinus* dhe Golden Plover *Pluvialis squatarola*, Narta eshte zona dimeruese me e madhe ne Shqiperi. Eshte me vlere permendja e prezences se

Pelikanit Kacurrel *Pelecanus crispus* (9%) dhe Audouini's Gull *Larus audouinii* (100%), te dyja specie te konsideruara Globalisht te Rrezikuara

Tabela . Rendesia Kombetare e Nartes per zogj uji dimerues informacion kombetar (Bino te papublikuara)

Specie	Kombetare %
<i>Podiceps cristatus</i>	15.40
<i>Phalacrocorax carbo</i>	19.02
<i>Pelecanus crispus</i>	8.97
<i>Ardea cinerea</i>	14.29
<i>Phoenicopterus ruber roseus</i>	50.85
<i>Anser albifrons</i>	31.58
<i>Tadorna tadorna</i>	41.18
<i>Anas penelope</i>	35.10
<i>Anas crecca</i>	29.57
<i>Anas platyrhynchos</i>	20.60
<i>Anas acuta</i>	42.16
<i>Anas clypeata</i>	17.30
<i>Aythya ferina</i>	8.50
<i>Bucephala clangula</i>	42.34
<i>Mergus albellus</i>	16.67
<i>Mergus serrator</i>	16.15
<i>Fulica atra</i>	21.96
<i>Haematopus ostralegus</i>	21.62
<i>Vanellus vanellus</i>	21.73
<i>Charadrius hiaticula</i>	14.29
<i>Charadrius alexandrinus</i>	53.68
<i>Pluvialis apricaria</i>	66.59
<i>Pluvialis squatarola</i>	35.66
<i>Calidris minuta</i>	41.73
<i>Calidris alpina</i>	41.72
<i>Numenius arquata</i>	7.76
<i>Tringa erythropus</i>	9.03
<i>Tringa totanus</i>	31.57
<i>Tringa nebularia</i>	13.56
<i>Tringa ochropus</i>	26.47

Actitis hypoleucos	6.45
Larus melanocephalus	12.09
Larus ridibundus	28.37
Larus genei	16.41
Larus audouinii	100.00
Specie Totale	23.50

Per tre specie folenizuese (Tab.), Kentish Plover Charadrius alexandrinus, Black-einged Stilt Himantopus himantopus dhe Avocet Recurvirostra avosetta, Narta eshte zona me e reedesishme ne Shqiperi. Per speciet e tjera, Narta eshte zona e dyte me e rendesishme ne vend.

Tabela . Rendesia Kombetare e Nartee per zogj uji folenizues

Proporcione te shifrave kombetare sipas Tempelman & Defos du Rau 1998

Specie	Kombetare %
Charadrius alexandrinus	50
Himantopus himantopus	100
Recurvirostra avosetta	60
Burhinus oedicephalus	30
Glareola pratincola	25
Sterna hirundo	10
Sterna albifrons	40

Biodiversiteti i kesaj zone nuk do te demtohet nga presionet njerezore.

Ne piken e tregetimit me pakice te karburanteve dhe lubrifikanteve nuk ka praktika te papershtashme si shpyllezim e asnje lloj tjeter praktike demtuese te cfaredo lloji.

Nuk ka shkaktim te gryerjeve e rreshqitjes e tokes.

Lidhur me floren e ne vecanti te asaj perreth zones ne menyre te pergjithshme mund te themi se nuk dallohet per nje pasuri me vlera te vecanta pasi aty eshte nje zone e ndertuar me banesa dhe aktivitete te ndryshme.

Duke u munduar per te paraqitur nje inventarizim te bimesise mund te rendisim keto lloje bimesh: Bime te familjes Graminaceae, bime barishtore te dominuara nga lloji i Grami, por dhe bime si lloje zambakore si dhe bime te tjera njevjecare e shume vjecare te pa determinuara.

Bime Konifere, gjinia Pinus me llojet P, nigra, P halepensis, gjinia Abies (bredhat), A Alba, gjinia Cupresus me llojin C, Sempervirens, dhe bime te tjera me popullime shume te vogla dhe pa ndonje

rendesi te vecante qofte ekonomike, mjekesore apo dhe studimore .Ka gjithashtu edhe nje larmi bimesh dekorative sidomos tee luleve te shumellojshme e te pa percaktuara si lloje.

Nuk ka bime te rendesise se vecante apo bime ne rrezik te zhdukjes.

Nga pikpamja e llojshmerise se faunes konstatohet se persa i perket gjallesave te invertebroreve jane po ato te gjithë qytetit, por duhet vene ne dukje se popullata e llojeve invertebrore jane te vogla pasi ky fakt lidhet me parametrat e faktoreve ekologjike qe jane me te pafavorshem pasi kjo gje eshte e shkaktuar nga vete urbanizimi i nje qyteti. Larmia e llojeve te vertebroreve eshte perseri relativisht e ulet per faktin se kushtet e shfrytezimit te tyre eshte shume i vogel e kjo per arsye te nje qyteti urban sic eshte Vlora. Shumica e faunes paraqitet me popullata te vogla por qe urbanizimi i qytetit ndikon direkt ne mos mbijetesen e llojeve natyrore dhe ne mos mbareshtimin e atyre te kultivuara. Persa i perket popullatave te flores dhe faunes detare themi se ato jane te larmishme e ne vecanti te asaj ihtike por se rezervat e ketyre popullatave jane ne kufij minimal dhe si pasoje ndikim ne to eshte paraprakisht zero.

Klima dhe hidrologjia

- Klima

Zona ne studim ndodhet ne Ultesiren Perendimore te Shqiperise dhe si e tille ajo karakterizohet nga fusha klimatike Qendrore Mesdhetare. Dimri eshte pergjithesisht i bute, me rreshje te shumta ndersa vera e nxehte dhe e thate. Rreshjet bien kryesisht ne formen e shiut. Rreshjet e bores jane teper te pakta dhe me kohezgjatje shume te shkurter. Rrezatimi diellor si nje nga faktoret klimatike kryesore eshte mjaft uniform ne te gjithë zonen. Vlera vjetore mesatare e rrezatimit diellor eshte 1540 kwh/m² . Vlera me e larte regjistrohet ne Korrik (216.5 kwh/m²) ndersa ajo me e ulet ne Dhjetor (52.1 kwh/m²). Temperatura mesatare vjetore varion nga 15.4 0C ne Llakatund deri ne 16.3 0C ne Vlore. Temperatura maksimale vjetore kapet ne Korrik/Gusht me 30.0 0C ndersa minimalja ne Janar

Tabela 1 Temperaturat

Temperaturat (°C)		
Maksimale	Minimale	Mesatare vjetore
30	4,8	15,4-16,3

Vlerat e lageshtise dhe rrezatimit diellor			
Karakteristika	Vlera minimale	Vlera maksimale	Vlera mesatare/ Totali
Lageshtia (%)	62	69	66
Rrezatimi diellor (kEh/m ²)	52.1	216.5	1540

Lageshtia e ajrit eshte e lidhur me temperaturen. Mesatarja mujore e lageshtise ndryshon nga 62 - 69 %, ndersa mesatarja vjetore eshte 66 %. Era kryesore eshte briza detare, teper e dukshme sidomos gjate veres. Stina e dimrit dominohet pergjithesisht nga era e lindjes me nje shpejtesi mesatare prej 3.5 m/s.

Drejtimi kryesor i eres eshte ai lindor (24.4 %) i ndjekur nga drejtimi veri-lindor (Fig. 2). Vera dominohet nga briza detare me drejtim perendimor. Drejtimi kryesor eshte ai veri-perendimor (17.6 %) dhe perendimor (9.4 %.) Shpejtesia mesatare e eres eshte perkatesisht 4.4 m/s dhe 5.2 m/s.

Per shkak te thellesise se kufizuar, regjimi termik i ujerave te lagunes eshte i ngjashem me temperaturen e ajrit. Uji i detit qe hyn ne lagune ka nje ndikim te madh ne regjimin termik, vecanerisht prane kanaleve te komunikimit. Temperaturat me te uleta ne lagune regjistrohen ne periudhen Dhjetor-Janar ndersa me te lartat ne Korrik-Gusht. Temperatura mesatare vjetore eshte 14.9 0C. Rreshjet mesatare ne zone kapin shifren e 892 mm ne vit. 80% e rreshjeve bien gjate periudhes se lagesht te vitit (Tetor-Maj) dhe vetem 20% gjate periudhes se thate (Fig. 3). Vlera mesatare vjetore e avullimit eshte 1 173 mm (56 % e saj gjate periudhes se nxehte te vitit). Kjo vlere tregon se avullimi eshte me i larte sesa rreshjet, fakt ky qe tregon qarte se ekosistemi ka nevojte per prurje ujore. zevendesonte rolin e nje pylli apo nje siperfaqeje ekuivalente te gjelber. Zonat me 4500 ore/vit mund te konsiderohen si zona te grades se 1 deri 3.

- Hidrologjia

Zona urbane e Vlores ku kryen aktivitetin e saj kjo shoqeri nuk eshte e njohur per burime ujore natyrore. Ne kete zone nuk ka shfrytezim te rezervave ujore nentokesore me ane te pusetave si per perdorim familjar ashtu dhe per vaditje ne bujqesi. Me ushtrimin e ketij aktiviteti eshte e kuptueshme se nevojat per ujin jane te domosdoshme dhe do te rritet konsumi i ujit por sasite e nevojshme nuk ndikojne ne rezervat ujore te ujit te pijshem per popullaten e qytetit.

Burimet ujore natyrore ekzistuese te qytetit perdoren per furnizimin me uje te pijshem te qytetit te Vlores, por mund te themi qe tepricat mund te shfrytezohen per perdorim urban.

Rruget e gjithe ujrave te burimeve natyrore aktualisht jane ne gjendjen e tyre sipas rrjetit hidraulik te qytetit dhe kjo veprimtari nuk ka asnje lloj ndikimi lidhur me demtimin apo me ndonje nderhyrje te pa ligjshme.

Nga ky aktivitet ne zonen e caktuar nuk ka asnje nderhyrje qe te devijojne rruget e shkarkimeve te ujrave urbane te qytetit.

Per te siguruar cilesine e ujrave si shkarkime pas perdorimit te tyre shoqëria detyrohet te siguroje te gjitha masat dhe proceset teknologjike qe te sigurojne ngarkesat e ujrave brenda normave te lejuara dhe pa perdorur kimikate te ndryshme.

Shkarkimet e ujrave siperfaqesore te ndotura te zones duke perfshire cdo aktivitet tjetër ndotes detyrimisht i nenshtrohen te gjitha masave teknologjike e ligjore per te siguruar nivelin e ndotjes brenda normave te lejuara.

Tokat, kategoria e tokes dhe gjeologjia

Veprimtaria ne fjale nuk kerkon toke ne perdorim per asnje lloj aktiviteti, por e vetmja siperfaqe tokesore eshte ajo e instalimit te tendes, pompave, etj dhe e zyres se sherbimit. Ne siperfaqen e tij marrin pjese depozitimet me moshe te Miocenit e Pliocenit, kuaternare detare qe perfaqesojne strukturat e Ultesires Praneadriatike te perbera nga shkembinjte rrenjesore argjilo-alevrolitore, ranor e konglomerate, qe kryesisht jane te perhapur ne pjeset anesore te rajonit, kryesisht ne lindje te tij. Gjithashtu marrin pjese edhe depozitimet Kuaternare qe mbulojne pjesen fushore te rajonit te perfaqesuara nga sedimente detare te Pleistocenit dhe detare e kontinentale te Holocenit.

Stratigrafia

Sistemi Neogenik – N

Depozitimet e sistemit neogenik perhapen ne pjesen lindore dhe jugperendimore te rajonit dhe perfaqesohen nga depozitimet e seksioneve te Miocenit dhe Pliocenit. Ato perbejne bazamentin ku vendosen depozitimet e kuaternarit dhe nuk jane objekt i studimit tone.

Seksionit Miocen – Pliocen N1-N2

Depozitimet e ketij seksioni jane te perfaqesuar me depozitime te nenseksionit te mesem dhe te siperme dhe perkatesisht te kateve Serravalian dhe Tortonian.

Kati Serravalian – N12S

Ne siperfaqe takohet ne rajonin e kodrave te Zvernecit nga Kepi i Triportit ne juge deri tek Kepi i Dajlanit ne veri. Ne rajon nuk zhvishet e gjithë prerja, mungojne pjesa e poshtme dhe maja e saj, kalimi per ne depozitimet e katit Tortonian (per efekt te pranise se shkeputjes tektonike).

Litologjikisht perfaqesohen nga pjesa e poshtme me ranore masive deri shtrese trashë te nderthurur nga shtresa te holla argjilash alevritike e mergelore. Ranoret paraqiten koker vogel e mesem, rralle koker trashë e me madhesi gravelitike. Kane ngjyre hiri, e vende vende me nuanca te murme. Verehen gjithashtu mbeturina bimore te qymyriзуara si dhe konkrecione hekurore.

Me siper vijon normalisht pakua e argjilave dhe alevroliteve te nderthurura me shtresa te rralla ranoresh. Argjilat paraqiten alevritike e karbonatike dhe qe kalojne ne mergele e alevrolite. Kane ngjyre te murme ne te gjelber, kompakte, shtresor ndryshem. Ne pjesen e siperme te kesaj pakoje vrehen shtresa ranoresh te shkrifet ngjyre hiri, ne te murme e ne te verdhe.

Kati Tortonian – N13t

Takohet ne pjesen me lindore te kodrave te Zvernecit dhe pikerisht prane fshatit Zvernec. Kontakti me depozitimet e nenshtrira eshte tektonik. Prerja perfaqesohet nga pako e ranoreve dhe gelqeroreve ranore litotamnike me ndershtresa argjilash. Ranoret paraqiten kokrriz vogel, teper karbonate, ndersa gelqeror-ranoret litotamnike jane teper alevritike e argjilore. Keto nivele litologjike nderthuren nga argjila teper karbonatike qe kalojne ne mergele.

Bazuar ne foraminiferet e takuar, percaktohet mosha e tyre tortoniane e zones faunistike Globigerinoides obliques extremus,

Kati Messinian – N13m

Depozitimet mesiniane dalin ne siperfaqe ne strukturen e Panajase dhe ne lindje te qytetit te Vlores ku dhe vrojtohet trashesia me e madhe e tyre. Prerja e plote e tyre ne siperfaqe nuk zhvishet, por eshte e hapur nga puset e kerkimit te shpuar ne kete rajon. Perfaqesohen ne pjesen e poshtme nga nderthurje te ranoreve me argjila hiri ne te kalter, me shtresezime te qarta. Ne vijushmeri, me larte vrojtohet prerja gipsmbajtese ku dallohen dy paketa gipsesh te ndara nga nje pako argjilo-alevritke. Prerja e Messinianit mbyllet me nje pako argjilash e alevrolitesh me ndershtresa ranoresh.

Seksioni Pliocenik – N2

Perhapjen siperfaqesore depozitimet e seksionit pliocenik e kane ne pjesen lindore te rajonit dhe jane te perfaqesuara litologjikisht ne dy litofacie te emertuara suita Helmesi dhe Rrogozhina.

Suita Helmasi – H2H

Takohet ne siperfaqe ne strukturen e Panajasee dhe kodrat e Aliban-Akernise. Shtrihet mbi depozitimet mesiniane here here me transgresion. Ato jane te perfaqesuara nga argjila masive, te hirta e me nuanca te kalterta qe permbajne shtresa ranore dhe thjerze konglomeratesh sidomos ne pjesen e poshtme te cilet paraqiten jo shume kompakt.

Ne pjesen me te siperme te prerjes shtohet prania e alevroliteve dhe ranoreve gati gradualisht per te kaluar ne suiten Rrogozhina.

Suita Rrogozhina - N2Rr.

Depozitimet e suites Rrogozhina kane perhapje te madhe ne strukturen e Panajase. Vendosen suksesivisht mbi depozitimet e suites Helmesi.

Ne rajonin e Panajase perfaqesohet nga nderthurje te ranoreve te hirte e verdhacake, te shkrifet, kokrriz vogel, me argjila karbonatike e alevritike dhe qe vende vende kalojne ne mergele.

Sistemi Kuaternar – Q

Depozitimet kuaternare perhapen ne siperfaqen me te madhe te rajonit, ato mbulojne strukturat antiklinale dhe sinklinale te ultesires Pranadriatike. Bazuar ne te dhenat fushore ku jemi mbeshtetur ne kampionet e zgjedhur ne zhveshje siperfaqesore dhe ne dheun e nxjerre nga kanalet e bonifikimit te fushes qe i perkasin pjeses 2 deri 3 m nen siperfaqen akuale te tokes dhe mendojme se perfaqesojne sedimentet kuaternare te formuara ne kondita detare.

Prezenca ne rajon e depozitimeve te Pleistocenit dhe Holocenit faktohet nga analizat paleontologjike te kampioneve te analizuara. Megjitheate ne rajon eshte shpuar nje numur i madh pusesh me qellime hartografimi, strukturale, kerkim uji te pijshem, kerkim gazi metan. Keto shpime na kane siguruar vetem te dhena litologjike; ne mjafte raste daljen nga depozitimet e Kuaternarit, ndersa te dhenat per argumentimin moshor te tyre jane te pakta.

Zonat e Mbrojtura

Zonat e mbrojtura ne afresi te objektit jane:

Zverneci

Ndodhet ne pjesen veri-lindore te Vlores. Monumentet e mbrojtura te ndertuar brenda ketij ishulli jane Manastri i Zvernecit dhe Kisha e Manastrit, te cilat mbartin vlera te medha historike, kulturore. Pervec monumenteve, Zverneci eshte shpallur ne teresi si nje zone e mbrojtur, ku spikat natyra e gjelber, ndertimet ne brendesi, si dhe qasja e ketij ishulli me ujit.

Manastiri i Zvernecit

Ne Zvernec ndodhet Manastiri ne te cilin mund te gjejme gjithashtu Kishen e Shen Merise monument kulture bizantin e shek. XIV. Kjo kishë ndodhet ne ishullin piktoresk te Zvernecit ne lagunen e Nartes. Kjo kishë i takon shekullit te 31-te. Eshte e tipit kryq me kupole e nartes. Ne ambjentet e brendshme te saj ruhen fragmente te pikturës murale e altari i gdhendur ne dru zburuar me motive me lule e kafshe. Vlere origjinale kishes i jep edhe hajati i shtruare me plake guri e qe ne anen veriore merr drite nga shtate harqe te mbeshtetura ne kollona guri. Kisha eshte e restauruar dhe eshte monument kulture. Kisha e Shen Merise sherben si vend lutjeje, behen ceremoni fetare ortodokse si dhe çdo vit kujtohet 15 gushti, ditelindja e Shen Merise.

Kisha e Manastirit te Zvernecit

Kisha eshte e tipit: kryq i lire me kupole, me narteks dhe ekzonarteks e nje hajat te hapur me kolonade ne anen veriore. Pjesa e vjeter perbehet nga naosi ne forme kryqi te lire me narteks, ndersa pjesa tjeter eshte shtuar me vone. Narteksi eshte drejtkendesh ne plan, me brinje me te gjate nga veri-jug dhe me dritare te vogel ne murin jugor. Ai ka ne anen perendimore porten e mbuluar me arkitrare te rrafshet dhe dy dritare anash. Naosi ka planimetri ne formen e kryqit me krahet lindore dhe perendimore me te gjate se ata veriore dhe jugore. Objekti ka konstruksion me mure mbajtes. Muri eshte ndertuar me gure zakonshem duke patur edhe copa tullash. Si lidhes eshte llaci I gelqeres. Kultura e perdorur ne kete konstruksion eshte e tipit bizantin ne te cilin jane perdorur dhe kolona cilindrike guri ne arkaden e hajatit. Mbulesa eshte me cati me tjegull vendi.

Peisazhi i mbrojtur "Vjose-Narte"

Zona e Peisazhit te Mbrojtur (ZPM) Vjose-Narte (Kategoria e IV IUCN) eshte nje kompleks ligatinor qe shtrihet ne Rajonin e Vlores. Vete zona mbulon nje siperfaqe prej 19738 hektarësh. Lartesia e kompleksit varion nga 0-246 m mbi nivelin e detit. Pika me e larte ndodhet midis fshatrave Hoshtime dhe Llakatund. Potencialet qe e bejne Vjose-Narten per t'u shpallur Peisazh i Mbrojtur ne Shqiperi jane:

Vjose-Narta eshte nje zone me rendesi nderkombetare. Peizazhi i Mbrojtur Vjose – Narte perfshihet ne rrejetet ekologjike: Zone kandidat Emerald nen Konventen e Bernes si "Peizazh i Mbrojtur i kompleksit ligatinor Vjose - Narte" (ID AL0000008, siperfaqe: 19.412,00 hektare, "Peisazhi i Mbrojtur i sistemit ligatinor Vjose-Narte "). Per me teper, siti njihet si Zone e Rendesishme per Shpendet e quajtur "Laguna e Nartes" me ID "AL005" pasi ploteson kriteret A1, A4i, A4iii, B1. Ajo njihet si Zona Kryesore e Biodiversitetit (KBA) ne nivel global e emeruar "Vjose - Narta (Vjose-Pishe Poro-Laguna e Nartes)" me ID ALB24. Zona permbush kriteret Ramsar per numrin e pergjithshme te shpendeve te ujit dimerues me me shume se 34 000 individe (Kriteri Ramsar eshte 20 000 individe). Per tre lloje, zona strehon me shume se 1% te popullates rajonale. Keto te dhena jane te mjaftueshme per ta listuar Vjose-Narten si nje nga zonat me te rendesishme per shpendet ne Shqiperi dhe Rajonin Mesdhetar Lindor. 92 lloje i perkasin grupit te llojeve te vyera.

Narta eshte ligatina e dyte me e madhe ne Shqiperi. Ajo mban nje numer te madh llojesh, veçanerisht shpend dimerues. Laguna e Nartes eshte zona e dyte me e rendesishme dimeruese dhe folezuese per shpendet e ujit ne Shqiperi.

Vjose-Narta strehon 26 lloje Globalisht te Rrezikuara dhe eshte keshtu nje zone ruajtja e se ciles ka nje interes mbare boteror. Perveç kesaj, kompleksi regjistron 189 lloje te Rrezikuara ne Shqiperi, fakt qe e rendit ate ne nje zone te vyer e cila meriton te ruhet me kujdes. Rendesia e zones tregohet gjithashtu nga prania e 118 llojeve te mbrojtura ne shkalle kombetare dhe nderkombetare.

Kompleksi Vjose-Narte eshte nje zone e mirenjohur per floren e veçante dhe larmine e habitateve. Te gjitha keto lloje perbejne nje tipar te rendesishem kombetar me vlera te veçanta ekonomike dhe shkencore. Disa lloje jane shume te rralla per Shqiperine, te tjere kane vlera te rendesishme shkencore, dhe nje numer i larte llojesh perdoren gjeresisht ne ekonomi si bime mjeksore, aromatike, industriale dhe dekorative. Ne peizazhin e mbrojtur Vjose-Narte jane evidentuar 114 bime aromatike mjekesore.

Zona dallon per vlerat e saj ekologjike, historike, dhe arkeologjike, larmine e habitateve dhe mozaikun e pejsazheve. Llojet me vlere dhe habitatet e bejne ate shume terheqese per edukim dhe ndergjegjesim publik te nxenesve te shkolles, studenteve, publikut ne pergjithesi dhe madje edhe vendim-marresve. 3

Prania e pese Monumenteve Natyrore, Manastiri i Zvernecit (nje nga zonat me te vizituara, nje atraksion shume terheqes per qytetin e Vlores) dhe zones arkeologjike te Treportit i japin te gjithe zones vlera te tjera shtese ne aspektin kulturor dhe eko-turistik, duke e bere ate te rendesishme ne shkalle lokale dhe kombetare.

Zona Vjose-Narte ka qene dhe ende eshte nje qender kerkimi per shume institucione shkencore dhe edukative te tilla si Universiteti i Vlores, Universiteti i Tiranës, Instituti i Hidraulikes, Instituti i Hidrologjise dhe Meteorologjisee, Instituti i Kerkimeve Biologjike, Instituti i Tokave etj. Fushat shkencore te mbuluara nga keto institucione perfshijne hidrauliken, hidrologjine, gjeomorfologjine, socio-ekonomine dhe biologjine (zologjine dhe botaniken)

Kjo zone gersheton nje larmi kushtesh te pershtatshme per zhvillimin e turizmit si klime te shendetshme dhe kushte sociale e ekonomike te favorshme. Zona eshte e famshme per pasurite e saj natyrore dhe kulturore te cilat mund te mbeshtesin aktivtete eko-turistike te shumta te tilla si shetitje (Kallenga dhe Rezervati i Menaxhuar i Pise-Poros), vrojtime shpendesh ne lagunën e Nartes dhe ne Kriporet, turizem kulturor ne zonat historike te Zvernecit dhe te Treportit

Kufijte e ZPM jane si me poshte:

Ne Veri – Lumi Vjosa deri ne fshatin Mifol,

Ne Lindje – Vija qe lidh majat e kodrinave "Mishikarta", "Cecai", "Cipllaku", "Kisha", "Mutreva" dhe "Babica e Vogel",

Ne Jug – Vija qe lidh fshatin e Nartes me fshatin e Zvernecit (Pusi i Mezinit – Fusha e KriporesPylli i Sodes),

Ne Perendim – Deti Adriatik (Vjose -Treporti). PM shtrihet ne territorin e dy Njesive Administrative: Njesia Administrative Novosele ne veri te saj dhe Njesia Administrative Qender ne jug dhe 18 fshatra

(Zverrnec, Narte, Panaja, Oshtime, Kerkove, Bestrove, Aliban, Poro, Novosele, Mifol, Cerkovine, Skrofotine, Fitore, Trevllazer, Akerni, Bishan, Delisuf, Dellinje) me nje popullsi prej 24 000 banoresh.

Qyteti me i afert eshte Vlora, nje prej qyteteve me te medha te Shqiperise me nje popullsi prej 106 000 banore. Disa prej mjediseve kryesore te Vjose-Nartes jane ligatinat, tokat bujqesore, pyjet dhe zonat urbane (Tabela 1). Mjediset ligatinore zene 37% te siperfaqes se pergjithshme. Mjedisi tjetër kryesor eshte toka bujqesore qe ze afro 33% te siperfaqes. Pyjet perbejne habitatin e trete dhe mbulojne 6% te territorit.

Pjesa qendrore e ZPM eshte laguna e Nartes, nje lagune e ceket prej 2 900 hektarësh, rrethuar nga kodra ne pjesen jugore dhe lindore, toke bujqesore ne veri dhe dy laguna te vogla ne veri-perendim.

Nenzonat kryesore ne brendesi te kompleksit jane: Laguna e Nartes dhe kriporet, Ish-rezervati i Pise-Poros, Lagunat e Kallenges, Kodrat e Panajase dhe Fusha e Akernise.

Laguna e Nartes

Narta eshte siperfaqja ujore kryesore e zones. Pjesa veriore e e saj transformua ne kripore te cilat sot mbulojne nje siperfaqe prej afro 1 500 ha. Kriporja dhe lagunat ndahen nga nje dige prej 13.8 km².

Laguna e Nartes (2 900 ha) ndahet nga deti prej nje brezi ranor, i mbuluar ne pjesen me te madhe te tij prej pyllit te pishave. Laguna komunikon me detin nepermjet dy kanaleve artificiale. Kanali jugor eshte 200 m i gjate, 6-48 m i gjere dhe 0.2 -1.8 m i thelle. Kanali verior eshte 800 m i gjate, 11-60 m i gjere dhe 0.3-0.5 m i thelle. Kanali ka nje debit prej 2.2 – 4.3 m³/s. Te dy kanalet bllokohen shpesh per shkak te mbushjes nga sedimentet.

Laguna ka nje thellesi mesatare prej 1.2 m. Thellesia maksimale arrin 2.08 m ndersa thellesia minimale eshte 1.08 m. Si cdo lagune tjetër edhe ketu regjimi ujqor eshte ne varesi te batice-zbatice. Nje ndikim te madh kane edhe ererat. Era jugore ul nivelin e lagunes me 20-25 cm ndersa era e veriut ngre nivelin me 15-20 cm. Uji i lagunes eshte teper i kripur me shifra qe ne pikun e veres kapin vleren 78.0 0/00. Gjate dimrit kripesia zbret ne 36 0/00 dhe eshte e ngjashme me detin Adriatik. Pjesa lindore e lagunes e cila ndikohet pak nga ujerat detare, shfaq luhatje te theksuara te kripesise. Ujerat e lagunes jane pakalkaline (pH 8.4-8.8). Sasia e Oksigjenit te tretur varion midis 5-10 mg/l. Kur sasia e ujit te embel eshte mjaft e ulet (vecanerisht gjate veres) dhe kur kanalet e komunikimit jane te bllokuara nga mbushjet, nje siperfawe prej afro 1 000 ha thahet ndersa nje pjese tjetër prej afro 800 ha kap nje thellesi prej 10 cm. Kjo thatesire eshte mjaft e demshme per bioten e lagunes.

Pise-Poro

Pise-Poro, deri ne 2004 nje Rezerve Natyrore e Menaxhuar perfaqeson duna ranore te mire zhvilluara (deri ne 6-8 m lartesi) si dhe bimesi psamofite, higrofile dhe halofite. Pjesa kryesore e rezerves

mbulohet nga pylli i pishes. Nje pjese e dunave ranore te Pise-Poros jane shkaterruar si pasoje e marrjes se paligjshme te reres. Megjithe demtimet e mesiperme, ish Rezerva Natyrore e Menaxhuar eshte akoma ne gjendje te mire. Pjeset e degraduara te saj mund ta rrimarin veten nese behen nderhyrjete duhura.

Kallenga

Kallenga eshte nje lagune e ceket prej 450 ha. Lidhet artificialisht me detin nepermjet nje kanali qe eshte hapur vetem kohet e fundit. Perdoret per peshkim me rrjeta nderkohe qe se fundi ne gryken e kanalit eshte ndertuar dhe nje dajlan.

Kodrat e Panajase

Kodrat e Panajase shtrihen ne pjesen lindore dhe jugore te ZPM. Pika me e larte arrin 246 m dhe ndodhet midis Trevllazerit dhe Llakatundit. Makia mesdhetare dhe pylli i dushkut dikur tipike per kete zone, sot jane zevendesuar nga ullishtat.

Kriporet

Perfshin pjesen e dikurshme veriore te lagunes se Nartes e transformuar ne Kripore ne fillimet e viteve 50'. Siperfaqja e sotme eshte afro 1 500 hektare. Perbehet nga shume pellgje te ceket ne brendesi te te cilave ka diga dhe ishuj te vegjel qet i kthejne kriporet ne vende teper interesante per shpendet e ujit folezues.

Fusha e Akernise

Shtrihet ne veri te lagunes se Nartes dhe kriporeve. Dikur nje toke kenetore, sot kjo hapesire eshte zevendesuar nga toka bujqesore. Deri ne fillimin e viteve 90', fusha mbulohej nga nje rrjet i kompletuar ujitjeje dhe kullimi. Me pas, nje pjese e mire e rrjetit te ujitjes dhe kullimit u shkaterrua. Nje pjese e madhe e tokes se dikurshme bujqesore sot eshte braktisur ose perdoret per kullotje.

Vlera historike dhe arkologjike te zones

Vlerat historike dhe arkeologjike te zones, sic eshte permendur me lart jane unike dhe me interes per tu vizituar dhe shijuar. Por keto vlera duhet te ruhen, theksohen, dhe te lejohet hyrja dhe perdorimi per vizitoret. Disa prej ketyre vlerave, te tilla si Manastiri i Zvernecit kane nevojte per nderhyrje rehabilituese ne menyre qe te restaurohen dhe te vihen ne pah vlerat e tyre dhe te behen me terheqese per vizitoret.

Kisha e Shen Merise

Ndodhet ne ishullin e Zverrnecit, ne pjesen jugor te lagunes se Nartes. Esht nje Monument Kulture qe daton nga shekulli i 13te. Kisha eshte e mirenjohur per pikturat murale, si dhe gdhendjet ne dru qe tregojne lule dhe kafshe te ndryshme. Kisha sot eshte restauruar dhe perdoret sin vend kulti. Cdo 15 Gusht ne ishullin e Zverrnecit organizohet festa e vitit, sigurisht me origjine fetare.

Triporti

Gjendet ne perendim te lagunes se Nartes, ne afersi te fshatit Zverrnec. Germimet arkeologjike kane treguar se zona ka ndertesa antike qe datojne nga periudha greko-romake. Triporti ka qene nje port i rendesishem qe lidhte qytetin e qendra te tjera antike si Aulona, Apollonia, Oriku dhe Amantia.

Spinarica

Dipas dokumenteve te Shekullit te 12te, Spinarica ishte nje nga qytetet mesdhetare te Detit Adriatik. Gjendej ne afersi te lagunes se Nartes, ne grykederdhjen e Lumit Vjosa. Spinarica ishte nje qender e rendesishme tregtare vecanerisht per dritherat, gjene e gjalle, leshin dhe hekurin. Pas shekullit te 15te,qyteti humbi rendesine e vet dhe nuk permendet me nga dokumentet historike. Rrenojat e tij nuk jane zbuluar ende per shkak te ndryshimeve te medha natyrore dhe njerezore ne zonen bregdetare.

VLERESIMI I NDIKIMEVE NE MJEDIS

Vleresimi i ndikimeve negative ne mjedis analizohet gjate fazes se funksionimit te aktivitetit "Prodhim i suprinave te kepuceve". Per vete natyren e veprimtarise impaktet negative vleresohen te jene te larta ne fazen e funksionimit.

Vleresimi i impakteve kryhet ne baze te teknologjise qe operone ky subjekt. Ne vijim do te studjojme impaktet negative qe implementohen nga ky aktivitet per parametra te ndryshem mjedisore.

➤ **Ndikimet negative ne karakteristikat fizike te zones**

Ne karakteristikat fizike nuk perfshihen ndryshime ne topografine e siperfaqes ku zhvillohet aktiviteti. Instalimet jane egzistuese dhe vete natyra e aktivitetit nuk ndikon ne ndryshime fizike te zones. Ky aktivitet i kryen te gjitha proceset brenda kufijeve te objektit duke mos ndikuar negativisht ne karakteristikat fizike te zones.

➤ **Ndikimet negative ne habitate dhe biodiversitetin e zones se projektit**

Objekti ndodhet ne zonen urbane te qyteti te Vlores. Perreth tij nuk kemi prezence te flores dhe faunes. Te vetme bimesi mund te perendim druret frutore dhe lulet dekorative qe ndodhen ne banesat private.

➤ **Shkarkimet ne mjedis dhe prodhimi i mbetjeve**

▪ **Shkarkimet ne ajer**

Nga aktiviteti i prodhimit te suprinave te kepuceve gjenerohen pluhura nga pajisjet dhe makinerit qe zhvillohen proceset e punes; si makinerite e prerjes dhe qepsjes. Sasia e ketyre pluhurave edhe pse eshte ne nivele minimale pastrohen nga sistemi i ventilimit i cili eshte instaluar ne ambientet e repartit.

▪ **Shkarkimet ne uji**

Nga aktiviteti i prodhimit te suprinave te kepuceve nuk gjenerohen ujra me natyre teknologjike pasi vete teknologjia qe perdoret nuk kerkon perdorim te ujit. E vetme sasi uji eshte ai qe gjenerohet nga ambientet higjeno-sanitare, i cili shkarkohet ne sistemin e kanalizimit te qytetit te Vlores.

▪ **Prodhimi i mbetjeve**

Mbejtjet qe gjenerohen nga ky aktivitet jane:

- Mbetjet me natyre urbane qe gjenerohen nga aktiviteti jetesor i punonjesve ku perfshihen plastika, qelqi, metali, etj. Keto mbetje grumbullohen nepermjet koshave qe ndodhen ne ambjentet e aktiviteti dhe prej andej do te transportohen drejt vendit te depozitimit te mbetjeve urbane.
- Mbetje teknologjike (copa lekure, astar, mbetje sintetike, etj) qe gjenerohen nga proceset e prodhimit te suprinave te kepuceve pasi cohen dhe peshohen ne dogane per cdoganim sipas kartelave teknologjike depozitohen ne landfill.

➤ **Emetimi i zhurmave**

Zhurmat qe gjenerohen vijnë kryesisht nga proceset e punës që kryhen në këtë aktivitet, nga makinat qepëse dhe makinerit e tjera ku kryhen proceset e prerjes. Këto zhurma janë të ndjeshme vetëm në brendësi të repartit. Niveli është i tillë që nuk dëgjohe në ambjentet e jashtme të kabanonit.

➤ **Prani te zjarrit**

Prani te zjarrit mund te kemi vetem si pasoj e shendijave elektrike, por ka mare masa duke vendosur ne ambjentet e aktivitetit pajisje kundra zjarrit.

MASAT E PROPOZUARA PER MBROJTJEN E MJEDISIT

Identifikimi i masave per te eliminuar apo zbutur ndikimet negative ne mjedis

a) Planifikimi i zones

Zhvillimi i aktivitetit behet sipas projektit duke ruajtur radhen e puneve, grumbullimin e mbetjeve, diferencimin e tyre dhe transportin e tyre drejt destinacionit perkates.

Rreth ketij objekti, eshte parashikuar dhe mbjellja e disa pemeve dekorative per zbuturimin dhe pastrimin e ambientit te aktivitetit.

b) Masat teknike

Per nje ecuri sa me te mire te puneve ne subjekti parashikon cdo vit te kryej punimet e meposhtme:

- Remot te plote te makinerive dhe pajisjeve qe kryejne proceset e prodhimit te suprinave te kepuceve.
- Pastrim, lysterje dhe riparim te mjediseve te brendshme dhe te jashteme te objektit.
- Sistemime e rregullime dhe mbjellje fidanesh te rinj ne pjeset anesore te sheshit.

c) Masat estetike dhe ekologjike

Gjate ushtrimit te ketij aktiviteti subjekti do te kryej proceset e meposhtme:

- Ruajtjen e rrethimit te objektit
- Sistemimin e mbetjeve qe dalin nga procesi i prerjes se suprinave te kepuceve.
- Levizjen e automjeteve te transportit brenda objektit ne menyre te kontrolluar dhe pa krijuar remuje ne oborr.
- Krijimin e kushteve te pershtatshme per te mbjelle dhe kultivuar bime dhe peme te ndryshme.
- Subjekti te respektojë te gjitha masat/normat/planet/shkarkimet e deklaruar ne ketë Formularë-Kërkesë për Leje Mjedisore Tipi B
- Subjekti te respektojë dhe zbatojë kushtet teknike ne objekt per mbrojtjen nga zjarri dhe te krijoj infrastrukturën e nevojshme per zjarrëfikset

d) Masat konkrete per administrimin e mbetjeve te ngurta

Per administrimin e mbetjeve qe do te gjenerohen, duhet te marre keto masa:

- Mbetjet dalin nga punonjesit, duhet te largohen ne menyre korekte nga ambientet e punes dhe te dergohen drejt destinacionit perkates.

- Mbetjet teknologjike pasi grumbullohen ne ambientet e fasonerise te cdoganohen dhe me pas te transportohen drejt landfillit ku do te depozitohen.

e) Masat konkrete per mbrojtjen e cilesise se ajrit

Me qellim qe shkarkimet ne ajer qe emeton aktiviteti te jene vazhdimisht brenda normave te lejuara duhet te merren keto masa keto masa:

- Ambientet rreth e rrotull aktivitetit duhet te sperkaten me uje ne menyre te tille qe kur te vijne dhe te largohen makinat e transportit te lendes se pare dhe perfundimtar para objektit te aktivitetit te mos ngrihen pluhura (keto jane te vetme pluhura qe gjenerohen nga aktiviteti).
- Te kryhet ventilimi i ambienteve ku kryhen procese e prodhimit te suprinave te kepuceve.
- Te mbillet bimesi dekorative ne ambientet jashte objektit per pastrimin e ajrit si dhe per krijimin e nje pejsazhi te bukur.

Vleresimi i efektivitetit te pritshem te masave zbatuese

Realizimi i objektive dhe treguesve te pritshem te parashikuar ne projekt do te varet nga respektimi i te gjithë treguesve te percaktuar. Kontrolli, monitorimi dhe permirsimi i vazhdueshem, sipas kushteve teknike te punes ne zbatim te projektit, qe do te coje perfundimisht perfitimin e pamjeve te parashikuar ne projekt me siperfaqe te brendshme te sistemuara dhe me oborr te gjelberuar aty ku do te kete hapsira te lira.

Plani i emergjencave

Plani i emergjencave eshte nje nder planet kryesore me qellim parandalimin dhe mbrojtjen e jetes dhe shendetit te punonjesve, komunitetit dhe mbrojtjen e mjedisit.

Personeli i ketij projekti duhet te njohe mire te gjitha proceset qe kryhen ne kete projekt ne menyre qe te arrije te kuptoje situaten, shkaqet dhe te jete i pergatitur per menaxhimin e avarive apo aksidenteve. Ne rast se gjendemi para nje aksidenti personat me te afert duhet te japin shenjen e alarmit. Ne varesi te llojit dhe madhesise se aksidentit do te kryhet izolimi.

Masat per parandalimin e avarive dhe aksidenteve ne frontin e punes jane:

- Perdorimi i mjeteve dhe paisjeve te cilat jane ne gjendje te mire teknike
- Servisim periodik i pajisjeve dhe makinerive ne frontin e punes
- Çdo person para se te nisi punen ne kete projekt ti nenshtrohet trajnimit per te njohur gjithë procesin teknologjik, per tu njohur me rrezikun e aksidenteve dhe reagimin e tij ne cdo rast emergjent.

THERJE E SHPENDEVE PER NEVOJAT E VETA DHE PER LLOGARI TE TE TRETEVE

- Ne objekt te ndertohet kendi i ndihmes se shpejte dhe te jete i njohur nga te gjithë personat e punesuar.
- Ne objekt te vendosen tabela/njoftime ku tregohen pikat kyçe te rrezikut, te publikohen numrat e kontaktit te supervizorit te emergjencave.
- Zona te jete e rrethuar per te evituar hyrjen e personave te pa autorizuar.
- Te jete ndertuar sistemi i tokezimit

Trainimi i Personelit

- Trainimi do te mbuloje aspektet e shendetit dhe sigurise gjate kryerjes se proceseve te punes. Trainimi mjedisor do ti referohet kushteve aktuale mjedisore, ndikimeve potenciale mjedisore te punes qe do te behet dhe zbatimit te masave specifike parandaluese per eliminimin apo minimizimin e ndikimeve negative.
- Nje plan trainimi do te zhvillohet per te siguruar se personeli perkates ka marre trainimin e duhur dhe kompetencat per kryerjen e punes se tij.

Subjekti eshte i detyruar qe ne rast aksidentesh te njoftoje institucionet perkatese per menaxhimin e situatave me qellim zvogelimin e impakteve mjedisore dhe rrezikut qe mund te preke jeten e punonjesve apo dhe banoreve.